

I./1.6.: Az innováció gazdasági haszna és a versenyképesség

Milyen szerepet játszik az innováció a gazdasági folyamatokban?

Ha a tudástársadalomra vonatkoztatva vizsgáljuk az innováció sajátosságait és komplex kihívásrendszerét, azt látjuk, hogy ott nemcsak a több információ szükségessége, hanem a más típusú tudás kialakításának kényszere is felmerül. Ezt fokozza az is, hogy a különböző stratégiák mentén definiálható erős piaci versenyben a hangsúly a társadalmilag és környezetileg értékes innovációk kidolgozására helyeződik. Ennek megfelelően a versenyképesség növelése egyre inkább a társadalmi értékeknek megfelelő innovatív termékeken keresztül valósul meg.

Korunkban a **tudás** fő gazdasági forrássá, a **tanulóképesség** és tanulási **készség** az alkalmazkodás kritériumává válik az egyén, a cég, a lokális közösség, a nemzetek, nemzetek feletti szerveződések és a világ, mint globális rendszer szintjén. Az innováció a gazdasági növekedés hosszú távú, stratégiai hajtóereje, és az innovációs folyamatoknak meghatározó szerepük van egy vállalat, régió vagy nemzet versenyképességének javításában. A tudásalapú gazdaságban a tudás tökeképző szerepe megnő, és folyamatossá válik az innováció piaci megjelenése. Az innováció menedzselése a modern társadalom egyre meghatározóbb feladatává válik, ahogy az innovativitás ma a versenyben való fennmaradás képességének alapvető kérdése lesz. Az innovációnak megfelelő környezet és struktúrák kialakítása, illetve az innováció természetének és hatékony menedzselhetőségének megértése jelentőssé válik.

A **sikerős társadalom** kreatív és innovatív, ösztönzi a tudásbázis növelését, és megteremti az új tudás alkalmazásához szükséges intézményi, piaci stb. feltételeket. A gazdaságpolitikai hangsúlyok egyre inkább a tudás alapú gazdaság feltételrendszerének biztosítására irányulnak, amelynek meghatározó alapja az innovációképesség.

Az innováció egyre nagyobb hatást gyakorol a gazdasági folyamatokra, és stratégiaiilag határozza meg versenyképességet, így hát nem meglepő, hogy a versenyképesség növelésének célkitűzését a szakpolitika szintjén alapvetően az innováció támogatásaként interpretálják, és ennek megfelelő részcélokká transzformálják. Ez az elmúlt évtizedekben megkövetelte, hogy a korábban elhanyagolt, a gazdaság szempontjából csupán input és output szinten figyelembe vett technológiai fejlődést megtestesítő innováció folyamatának „fekete dobozába” (Rosenberg, 1982) betekintsünk, és annak átviteli függvényének megismerésén túl, ennek okait is elkezdjük feltárni.

A versenyképességhez nagymértékben hozzájáruló innovációpolitika komplex direkt és indirekt hatásokat fejt ki a társadalomra és gazdaságra (foglalkoztatás, életszínvonal stb.), illetve más szakpolitikákra is. A legújabb innovációpolitikai szemlélet már az egyes gazdasági részpolitikák összehangolására törekszik, aminek középpontjában az innováció támogatása található. Az új, egyre terjedő megközelítés a gazdaságpolitika fő feladatának tekinti az innováció előmozdítását, az érintett terület közötti új kapcsolatok létrehozásával és intenzívebb ellenőrzésével elősegítve az innováció generálását, ahogy ezt az *EU Innovation Union* (Európai Bizottság, 2010a) kiemelt, a *Europe 2020 stratégiához* (Európai Bizottság, 2010b) fűződő kezdeményezése is tükrözi.